

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัจจุบันและปัญหา

ตามประกาศของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ได้กำหนดให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีอำนาจกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราที่ 81 บัญญัติให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติและพัฒนาวิชาชีพครู เป็นผลสะท้อนแสดงให้เห็นถึงการยกระดับวิชาชีพครู ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสภาพการฝึกหัดครูไทยที่ผ่านมายังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบกระบวนการผลิตและการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังปรากฏในรายการการวิจัยเอกสาร เรื่อง นโยบายการผลิตและพัฒนาครู (มนตรี จุฬาวพัฒนาทล : 2543) ที่กล่าวถึงปัญหาหลักในวิชาชีพครูที่ควรได้รับการแก้ไข 4 อันดับ คือ 1. ปรับวิชาชีพครูให้เป็นที่นิยม 2. สร้างระบบการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ 3. พัฒนาสถาบันการผลิตครูให้เข้มแข็ง และ 4. การหาคนดีมาเป็นครู ปัญหาหลักทั้ง 4 ประการนี้สะท้อนถึงความคาดหวังของสังคมที่ต้องการเห็นครูไทยที่มีคุณภาพ และการศึกษาไทยมีความก้าวหน้าในช่วง พ.ศ. 2540 – 2544 นักการศึกษาได้มองสังคมไทยในอนาคตว่าพลเมืองต้องมีความสามารถ “มุ่งก้าวมันรู้ทันโลก” และก้าวไปสู่ “สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้” โดยให้ตระหนักถึงปัจจัยสำคัญ คือ ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาครูและวิชาชีพครู ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 มาตรา 52 – 57 ที่ประมวลสรุปความว่าการมีระบบ มีกระบวนการ มีการพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาคการผลิตครูที่ไม่ได้มาตรฐาน ที่เกิดจากปัญหาสำคัญๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูนั้นมีหลายประเด็น เช่น ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตครูปัจจุบันที่ยังไม่สามารถทำให้ครูใหม่มีความรู้ด้านวิชาการที่ลึกมากพอ ขาดทักษะการสอน ถ่ายทอดความรู้ไม่เป็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมุ่งเน้นทฤษฎีเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติ กระบวนการสอนของอาจารย์ใช้การบรรยาย สอนแบบธรรมดา ขาดการวางแผนการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ หรือเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ขาดกระบวนการปลูกฝัง อบรมด้านคุณลักษณะและจริยธรรมแห่งวิชาชีพที่เข้มมากพอ เมื่อออกไปสู่กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน

โรงเรียนพบว่า (1) โรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนหนึ่งจะมองว่าคณะครุศาสตร์ไม่ได้เตรียมนักศึกษาให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถทักษะการสอน คุณธรรม จริยธรรมในระดับที่ดีพอ บางโรงเรียนอาจารย์พี่เลี้ยงต้องกลับมาสอนเนื้อหาเดิมซ้ำ (2) โรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนหนึ่งจะบอกว่าการได้นักศึกษาฝึกประสบการณ์จะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนครู ภาระงานหนักของครูโรงเรียน มากกว่าจะช่วยพัฒนานักศึกษาครูให้มีทักษะการสอนและเป็นครูที่ดีได้ รวมทั้งมีความรู้สึกเห็นใจนักศึกษา ไม่อยากเห็นนักศึกษาไม่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือช่วยเหลือโดยการให้หนังสือคู่มือการสอนหรือแผนจัดการเรียนรู้ที่ให้อยู่ให้นักศึกษานำไปใช้ทำให้เกิดผลเสียนักศึกษา (3) อาจารย์นิเทศก์ส่วนหนึ่งพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ได้รับการนิเทศที่มีคุณภาพจากอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์พี่เลี้ยงแต่ละคนจะปฏิบัติหรือดูแลมอบหมายงานแตกต่างกัน ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โรงเรียนมักจะประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสูงกว่าความเป็นจริง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตครูนั้น มีปัญหาทุกขั้นตอนและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการผลิตครูมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและบทบาทตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นอย่างถึง จึงได้ทบทวนบทบาทหน้าที่การผลิตครูทั้งกระบวนการ โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครู การปฏิรูปการเรียนการสอนและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นลำดับ

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ประชุมหาแนวทางปรับหลักสูตรการผลิตครูตลอดช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2545 เพื่อให้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมีเวลาเรียน เนื้อหาวิชาเอกที่ลึกซึ้งมากขึ้นและมีเวลาได้พัฒนาทักษะการสอน คุณลักษณะวิชาชีพครูที่ยาวนานมากขึ้น โดยคาดหวังว่าแนวทางนี้จะช่วยผลิตครูที่มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาด้านคุณภาพของครูได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏจึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546 ขึ้น เพื่อผลิตครูระดับปริญญาตรีสำหรับสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีปรัชญา เป็นการผลิตครูชั้นวิชาชีพที่มีปรีชาสามารถ (Capability) และมีเป้าหมายในการผลิตครูให้มีลักษณะของครูดี ครูเก่ง คนดีและคนเก่ง (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2546 : 3)

ลักษณะของครูดี ครูเก่ง คนดี คนเก่ง ตามเป้าหมายของหลักสูตรเป็นดังนี้ (1) เป็นคนดี คือ เป็นผู้มีจุดมุ่งหมายของชีวิตมีหลักการในการดำเนินชีวิต เข้าถึงความงามความดีของชีวิต มีพลังและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตน และพัฒนาความก้าวหน้าของส่วนรวม รักชุมชนและท้องถิ่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง คือ มีความสามารถและ

ทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อยสองภาษา มีความรักในการใฝ่เรียนอย่าง ต่อเนื่อง มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา สามารถเผชิญสถานการณ์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นครุติ คือ เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน มีคุณสมบัติของความเป็นกัลยาณมิตร กับผู้เรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนและสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และ เป็นครุเก่ง คือ มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และจัดการเรียนรู้ รอบรู้ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนถนัด มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาและ แก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเป้าหมายดังกล่าว คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตฉบับนี้ จึงได้ กำหนดให้หลักสูตรมีลักษณะเป็นชุดวิชา บูรณาการ เนื้อหาสาระของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อให้ นักศึกษาได้มองเห็นความเชื่อมโยงของศาสตร์ต่าง ๆ ง่ายต่อการเรียนรู้และการนำไปใช้มี การผสมผสานทฤษฎีและปฏิบัติในแต่ละชุดวิชาทั้งยังกำหนดให้มีเวลาสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองด้วย สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรนั้นได้กำหนดให้มีกลุ่มชุดวิชาต่าง ๆ 4 กลุ่มชุดวิชา ด้วยกัน ดังนี้ (1) กลุ่มชุดวิชาการศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (2) กลุ่มชุดวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิตประกอบด้วย ชุดวิชาการศึกษาไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตและชุดวิชาการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต (3) กลุ่มชุดวิชาเฉพาะด้านไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต และ (4) กลุ่มชุดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 171 หน่วยกิต ซึ่งจำนวนหน่วยกิตและการคิดหน่วยกิตจะเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำหรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้ จะมีแนวการจัดการ เรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มชุดวิชาดังนี้ (1) กลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไปมุ่งเน้นให้ เกิดประสิทธิภาพที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การปรับตัวที่มีคุณภาพ หลักสูตรได้กำหนดให้เน้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวม มีการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ ให้ศึกษาทฤษฎี แล้วนำสู่การปฏิบัติในสภาพจริง (2) กลุ่มชุดวิชาชีพครูจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นครุติ มี ความรู้ความเข้าใจและทักษะวิชาชีพครู มีคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หลักสูตรได้กำหนดให้มีการผสมผสานทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงไปสู่ห้องเรียน และสถานศึกษาในสภาพจริงให้มีการบูรณาการทั้งในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา ชุมชนและ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานในวิชาชีพพร้อมกับเพื่อน ร่วมงาน ผู้สอน ครูพี่เลี้ยง นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (3) กลุ่มชุดวิชาเฉพาะด้าน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รอบรู้วิทยาการในฐานะที่เป็นผู้สอนในสาระการ

เรียนรู้ที่ตนเองสนใจ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นการบูรณาการความรู้ที่ได้จากหลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ในสาระการเรียนรู้นั้น ๆ มาปฏิบัติและพัฒนาให้มีความเหมาะสมในสถานการณ์จริง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่ใช้เวลาเรียน 5 ปี นี้ได้มีการกำหนดให้ อาจารย์ผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีสอนเป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ การทฤษฎีและการปฏิบัติ การนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสภาพจริง ทั้งในโรงเรียนและชุมชนที่นำเสนอนี้เป็นแนวทางที่คาดหวังว่าน่าจะมีผลดีต่อประสิทธิภาพในการสอนและเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้

ในส่วนของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น หลักสูตรได้กำหนดให้เป็นชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในกลุ่มวิชาชีพครูประกอบด้วยชุดวิชา 5 ชุด จำนวนรวม 25 หน่วยกิต ดังนี้ (1) การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1 จำนวน 3 หน่วยกิต (2) การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 2 จำนวน 3 หน่วยกิต (3) การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 3 จำนวน 3 หน่วยกิต ทั้ง 3 ชุดนี้ กำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 135 ชั่วโมง (4) การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา 1 จำนวน 8 หน่วยกิต และ (5) การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา 2 จำนวน 8 หน่วยกิต ทั้ง 2 ชุดวิชานี้จะต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 360 ชั่วโมง ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เข้าเรียนตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตนี้ จะมีโอกาสได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในโรงเรียนจากการเรียนในกลุ่มชุดวิชาต่าง ๆ และในชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา 2546 : 206) โดยเน้นผลลัพธ์ด้านความรู้ ปัญหา คุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพครู และการดำเนินชีวิตด้วยปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักศึกษาเป็นสำคัญ การฝึกในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีจุดเน้น 4 ประการ คือ (1) การเรียนรู้การบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินกิจการของสถานศึกษา (2) การเรียนรู้ธรรมชาติ การพัฒนาและการแก้ปัญหาของผู้เรียน (3) การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน (4) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปี โดยเน้นการปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระที่เลือก 1-2 กลุ่มสาระ การวิจัยชั้นเรียนการปรับปรุงการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การทำหน้าที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอน ภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์และมีความเป็นครูเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครูเพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครูให้เป็นผู้มีความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพครู เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่ทำให้บัณฑิตครู มีทักษะและความพร้อมในการปฏิบัติงานครูมากขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู ด้วยประสบการณ์วิชาชีพมีอิทธิพลสำคัญต่อนักศึกษามากกว่าประสบการณ์ทั้งหลายที่นักศึกษาได้รับ หากกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีประสิทธิภาพก็จะช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานครูของตน

อันจะเป็นผลให้บัณฑิตครุมีคุณภาพอย่างแท้จริงเป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครุ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุจะเกิดผลดีและเสริมสร้างคุณภาพของนักศึกษาครุให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ได้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครุอย่างจริงจังเพราะหน่วยงานผู้ใช้ครุ คือ สถานที่ฝึกปฏิบัติเป็นแหล่งต้นแบบที่จะให้นักศึกษาครุได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงควบคู่กับการเรียนรู้ภาคทฤษฎีจากมหาวิทยาลัย แต่จากสภาพของโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนมีความแตกต่างกันในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียน บางโรงเรียนยังคาดหวังว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุจะช่วยทดแทนบุคลากรที่ขาดแคลน ช่วยลดภาระงานสอนของครุ การปฏิบัติตนของครุ การนิเทศนักศึกษาของอาจารย์พี่เลี้ยงยังมีความแตกต่างกัน สิ่งที่ถูกกล่าวถึงนี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่จะมีผลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่เกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรและของผู้ใช้ครุ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันการผลิตครุและหน่วยงานผู้ใช้ครุ ในอันที่จะทำให้ครุและโรงเรียนพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มีความรักความศรัทธาในอาชีพเป็นวิถีทางในการแก้ปัญหาคุณภาพครุและโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาครุ โดยมีคำถามว่ามาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุเป็นอย่างไร ผลการพัฒนาครุและโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุไปสู่เกณฑ์มาตรฐานเป็นอย่างไร มีบทเรียนและความคิดสะท้อนใดบ้างที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนามาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุ
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครุและผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุตามมาตรฐาน
3. เพื่อศึกษาบทเรียนและความคิดสะท้อนในการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุ และโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถาบันและโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุมีมาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครุสำหรับเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

2. ครู และผู้บริหารของโรงเรียน เครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พัฒนาตนเองให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 19 มีนาคม 2546 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

3. สถาบันและโรงเรียนมีบทเรียนและความคิดสะท้อนในการพัฒนาครูทั้งโรงเรียนและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตครูและพัฒนาครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546

4. สถาบันและบุคลากรทางการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น มีแนวคิดและมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกัน

5. สถาบันมีโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีคุณภาพสำหรับนักศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546

6. อาจารย์คณะครุศาสตร์ ได้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีเครือข่ายการผลิตครู และมีองค์ความรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีมาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกรณีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชได้เลือกโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นโรงเรียนกรณีศึกษา โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เหตุผลที่เลือกโรงเรียนดังกล่าวเพราะว่า

1.1 เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 19 มีนาคม 2546 (ระยะที่ 2 พ.ศ. 2549)

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคมเต็มใจและยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการ

1.3 โรงเรียนมีความพร้อมและสะดวกในการติดต่อประสานงาน

2. ประเด็นที่ศึกษา จะทำการศึกษาคำดำเนินงานของโรงเรียนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่านั้น

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา จะทำการศึกษาตามโครงการนี้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2548 ถึง เดือน กันยายน 2549

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546 หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตครูของสถาบันราชภัฏ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ใช้เวลาเรียน 5 ปี มีลักษณะเป็นชุดวิชาตามกลุ่มวิชาต่าง ๆ 4 กลุ่มชุดวิชา และมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในชุดวิชาต่าง ๆ และชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยกำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป เป็นเวลา 1 ปี ในชั้นปีที่ 5

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง การเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติงานครูตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2546 ได้แก่ งานศึกษาผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การบริหารงานโรงเรียน งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการพัฒนาคุณลักษณะด้านวิชาชีพครู

3. โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตามมาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูที่จะรับนักศึกษาสาขาการศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2546 เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง ข้อความที่บอกถึงระดับคุณภาพในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของโรงเรียนที่รับเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2546

5. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการศึกษา วิจัย ตามวงจร PAOR ของ เคมมิส (Kemmis) และ แมคแทกการ์ท (McTaggart) ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ อาจารย์จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้บริหารและครูจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน